

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

ВВЕДЕНО В ДІЮ
Наказом ректора ЛНУП
№ ____ від _____ р.,

УХВАЛЕНО
Вченою радою ЛНУП
Протокол № 7 від 29.03. 2023 р.

ПОЛОЖЕННЯ
про
моніторинг вищої освіти та освітньої діяльності у
Львівському національному університеті
природокористування

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Положення «Про моніторинг вищої освіти та освітньої діяльності у Львівському національному університеті природокористування» складено відповідно до законів України «Про освіту» від 05.09.2017р. №2145-VIII, «Про вищу освіту» від 01.07.2014р. №1556-VII зі змінами, «Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», Стандарту і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG 2015), «Положення про критерії, правила і процедури оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників, кафедр і факультетів Львівського національного університету природокористування», Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті у Львівському національному університеті природокористування, Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність у Львівському національному університеті природокористування.

Згідно статті 48 Закону України «Про освіту» моніторинг якості освіти – це система послідовних і систематичних заходів, що здійснюються з метою виявлення та відстеження тенденцій у розвитку якості освіти в країні, на окремих територіях, у закладах освіти (інших суб'єктах освітньої діяльності), встановлення відповідності фактичних результатів освітньої діяльності її заявленим цілям, а також оцінювання ступеня, напряму і причин відхилень від цілей. Моніторинг якості освіти може бути внутрішній та зовнішній.

Внутрішній моніторинг якості освіти проводиться закладами освіти (іншими суб'єктами освітньої діяльності).

Зовнішній моніторинг якості освіти може проводитися будь-якими органами, підприємствами, установами, організаціями, іншими юридичними особами, що здійснюють незалежне оцінювання якості освіти та освітньої діяльності. Участь закладів освіти (інших суб'єктів освітньої діяльності) та учасників освітнього процесу у зовнішньому моніторингу якості освіти є добровільною, крім випадків, встановлених законодавством. Порядок, види та форми проведення моніторингу якості освіти затверджуються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Моніторинг – це процес відстеження стану діяльності або процесу. Результати, отримані на різних рівнях моніторингу, аналізуються і служать основою для прийняття управлінських рішень. Моніторинг є **основним чинником** (інструментом) управління якістю вищої освіти та освітньою діяльністю в Університеті.

Управлінський моніторинг передбачає збирання й узагальнення інформації за певними показниками з метою вивчення конкретної освітньої проблеми та вироблення відповідних рекомендацій щодо формування політики та прийняття необхідних управлінських рішень.

Ідея моніторингу – відстежити, скоригувати та отримати результат. Мета моніторингу – створення інформаційних умов для формування цілісного уявлення про стан освітнього процесу, про якісні й кількісні зміни в ньому.

Основними завданнями моніторингу якості освіти в Університеті є:

- 1) розробка комплексу показників, що забезпечують цілісне уявлення про стан освітнього процесу, про якісні й кількісні зміни в ньому;
- 2) систематизація інформації про стан і розвиток освітнього процесу;
- 3) забезпечення регулярного й наочного представлення інформації про процеси, що відбуваються в освітньому процесі Університету;
- 4) інформаційне забезпечення аналізу й прогнозування стану й розвитку освітнього процесу, вироблення управлінських рішень.

Практична реалізація моніторингу здійснюється згідно з інституційною структурою внутрішньої системи забезпечення якості на першому, другому, третьому та четвертому рівнях та за участі зовнішніх стейкхолдерів.

Методи моніторингу:

- проведення експертизи внутрішніх затверджених документів на відповідність зовнішнім нормативним документам;
- опитування (анкетування, тестування, інтерв'ю, бесіда);
- аналіз відгуків та пропозицій зовнішніх та внутрішніх стейкхолдерів;

- проведення внутрішніх аудитів тощо.

Якість вищої освіти - рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів вищої освіти.

Компетентність - динамічна комбінація знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних світоглядних і громадянських якостей, морально- етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти.

Стандарт вищої освіти - це сукупність вимог до змісту та результатів освітньої діяльності вищих навчальних закладів і наукових установ за кожним рівнем вищої освіти в межах кожної спеціальності.

2. ОСНОВНІ ЦІЛІ, ЗАВДАННЯ, ФУНКЦІЇ ТА ПРИНЦИПИ МОНІТОРИНГУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

2.1. Метою моніторингу якості освіти є отримання об'єктивної інформації про досягнення основних показників визначення та оцінювання факторів, виявлення змін, що впливають на якість освіти в університеті, а також безперервного системного аналізу стану та підтримки показників його розвитку, що відповідають вимогам Міністерства освіти і науки України.

2.2. Завданнями моніторингу якості освіти є:

- організаційне і методичне забезпечення збору, обробки, зберігання інформації про стан і динаміку показників якості освіти;
- технологічна і технічна підтримка збору, обробки, зберігання інформації про стан і динаміку якості освіти в університеті;
- проведення порівняльного аналізу та аналізу факторів, що впливають на динаміку якості освіти;
- своєчасне виявлення змін, що відбуваються в освітньому процесі; чинників, що сприяють цьому;
- здійснення прогнозування розвитку найважливіших процесів на рівні структурного підрозділу;
- попередження негативних тенденцій в організації освітнього процесу;
- оформлення та подання інформації: стан і динаміка якості освіти.

3. ОБ'ЄКТИ МОНІТОРИНГУ, ПОКАЗНИКИ, КРИТЕРІЇ, ВИМОГИ

3.1 Освітня діяльність

Критерії моніторингу:

1. Вимоги до групи забезпечення спеціальності.
2. Кадрові вимоги щодо започаткування освітньої діяльності (склад проектної групи, керівник проектної групи).
3. Кадрові вимоги щодо забезпечення провадження освітньої діяльності (склад та кількість групи забезпечення).
4. Технологічні вимоги щодо забезпечення започаткування та провадження освітньої діяльності.
5. Організаційні вимоги щодо провадження освітньої діяльності.

Ініціатори: Гарант, Завідувач кафедри, НМВЗЯВО, Відділ аспірантури та докторантури, комісія з моніторингу якості вищої освіти та освітньої діяльності ЛНУП до складу якої входять: перший проректор; проректор з наукової роботи; керівник НМВЗЯВО; декани факультетів та директори структурних підрозділів ЛНУП (далі – комісія з моніторингу якості вищої освіти та освітньої діяльності).

3.2 Освітні програми

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.
2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.
3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з

урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

4. Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Учасники: Роботодавці, здобувачі ВО.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям.

7. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання.

9. Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Ініціатори: гарант, робоча група, НМВЗЯВО, відділ аспірантури та докторантури.

Учасники: здобувачі ВО, зовнішні стейкхолдери.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми (Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність у Львівському національному університеті природокористування).

4. Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми (Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті у Львівському національному університеті природокористування).

Ініціатори: гарант, секретар приймальної комісії, проректор з навчальної роботи, відділ аспірантури та докторантури

Учасники: здобувачі ВО, зовнішні стейкхолдери

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Ініціатори: відповідальний за освітній компонент (НПП), комісія з моніторингу якості вищої освіти та освітньої діяльності ЛНУП, гарант, відділ аспірантури та докторантури

Учасники: здобувачі ВО, зовнішні стейкхолдери.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Ініціатори: відповідальний за освітній компонент (НПП), робоча група, НМВЗЯВО.

Учасники: здобувачі ВО.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Ініціатори: гарант, конкурсна комісія, НМВЗЯВО, відповідальний за освітній

компонент (НПП).

Учасники: зовнішні стейкхолдери, здобувачі ВО.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою.

6. Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Ініціатори: гарант, НМВЗЯВО, відповідальний за освітній компонент (НПП), робоча група, уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції, відділ аспірантури та докторантури.

Учасники: здобувачі ВО, зовнішні стейкхолдери.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Ініціатори: НМВЗЯВО, відповідальний за освітній компонент (НПП), органи студентського самоврядування

Учасники: здобувачі вищої освіти, роботодавці, випускники.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Цей критерій застосовується з урахуванням вимог та обмежень щодо оприлюднення інформації з обмеженим доступом, встановлених законодавством.

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Ініціатори: НМВЗЯВО, відділ аспірантури та докторантури, гарант.

Учасники: здобувачі ВО, зовнішні стейкхолдери.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Цей критерій застосовується під час акредитації освітніх програм третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

5. Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Ініціатори: відділ аспірантури та докторантури, гарант

Учасники: наукові керівники, аспіранти.

3.3. Витрати на реалізацію освітньої програми

Врахування всіх витрат на реалізацію однієї освітньої програми.

Ініціатори: гарант

Учасники: планово-фінансовий відділ.

3.4. Освітні компоненти.

В межах освітніх компонентів здійснюється моніторинг:

- результатів успішності студентів;
- якості викладання;
- актуальність матеріалу, що викладається;
- організації самостійної роботи студентів;
- результатів роботи освітнього компонента та досягнення його результатів навчання;
- забезпеченість відповідними ресурсами (матеріально-технічними, навчально-методичними) освітнього компонента,
- системи оцінювання здобувачів вищої освіти;
- методів викладання;
- результатів зворотного зв'язку від студентів;
- наскільки освітній компонент дійсно спричиняється до досягнення того чи іншого програмного результату навчання;
- взаємозв'язку між змістом навчання (освітньої компоненти) і тематикою досліджень здобувачів наукового ступеня доктора філософії (науковою компонентою);
- змісту програм практик;
- використання наукового та виробничого потенціалу роботодавців як складової освітніх компонентів;

- залучення до аудиторних занять професіоналів- практиків, експертів галузі, представників роботодавців.
- вчасності інформування здобувачів вищої освіти про зміст дисципліни (зокрема при вільному виборі).

Ініціатори: відповідальний за освітній компонент (НПП), гарант, завідувач кафедри, комісія з моніторингу якості вищої освіти та освітньої діяльності ЛНУП.

Учасники: роботодавці, випускники, здобувачі вищої освіти.

3.5. Показники науково-педагогічних працівників, діяльності кафедр, факультетів ЛНУП.

Здійснюється згідно положення про критерії, правила і процедури оцінювання діяльності НПП, кафедр і факультетів ЛНУП.

Ініціатори: НМВЗЯВО

Учасники: кафедри, факультети.

3.6. Інформаційна система ЛНУП

Актуальність наповнення веб-сайту Університету та його структурних підрозділів. Періодичність оновлення, тощо.

Ініціатори: гарант ОП, завідувачі кафедр, декани факультетів, відділ КІТ ЛНУП, прес-центр ЛНУП.

4. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1. Дане Положення набуває чинності з моменту його затвердження.

4.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться та затверджуються Вченою радою Університету у тому ж порядку, що й саме Положення.